

ברוך אתה יהוה
אלהינו מלך העולם
אשר קדשנו במצוותיו
וצונו לעסוק
בדברי תורה.

Barukh Atah Adonai
Eloheinu melekh ha-olam
asher kidshanu b'mitzvotav
v'tzivanu la'asok
b'divrei Torah.

Blessed are You, YHVH,
our God, eternal sovereign, who
sanctifies us in God's connecting
command to busy ourselves
in words of Torah.

Highlights and Lowlights

- Ritual of *parah adumah* (red heifer)
- Death of Miriam → thirst
- Moshe loses temper → can't enter
- Edomite refusal → even harder travel
- Death of Aharon → Eleazar invested
- Complaints → "fiery serpent" bites

Numbers 21:5-9

5. The nation spoke against God and Moshe:
"Why did you bring us up from Egypt to die in the desert, for there is no bread or water, and our soul loathes this light bread."
6. YHVH sent fiery serpents against the nation, which bit the[m]; and many from among died. ^{Israel}
7. The nation came to Moshe and said, "We have sinned, for we spoke against YHVH and you. Pray to YHVH that [God] remove the serpents from us." Moses prayed for the nation's sake.
8. YHVH said to Moses, "Make yourself a *saraf* and set it on a pole, and everyone bitten who looks at it will live."
9. Moses made a bronze serpent and put it on a pole, and if a snake bit someone, when that one gazed at the bronze serpent, that one lived.

GOLDEN CALF?!!
But Exodus 20!

PARDES		COMMENTS	QUESTIONS
<u>P</u>	Pshat (פשוט)	•Moshe as prayerful intermedia	• How does Moshe keep doing it after losing it?
<u>R</u>	Remez (רמז)	• Even after Moshe loses it, still prays • Divine homeopathy	•Look at the thing that hurt you
<u>D</u>	Drash (דרש)	• Divine egotism? narcissism? • Not serpent but faith – look “up” • Purification process, esp in context • Tested, evil... Garden of Eden	•Is God vengeful? just? petty? •Venom from
<u>S</u>	Sod (סוד)	•Evolution of trust and faith	•How to hold faith when it seems to fa



Mount Nebo, Negev Desert, Israel

2 Kings 18:1-5

In the third year Hoshea son of Elah, king of Israel, Hizkiyahu son of Ahaz king of Judah began to reign. He did what was right in YHVH's sight, all that David his ancestor did. He removed the high places, and broke the idols, and cut down the Ashera [trees] and smashed the bronze serpent that Moshe had made, for in those days the people of Israel burned incense to it – and he called it Nehushtan.

Avot d'Rabbi Natan 2:4

יחזקיהו מלך יהודה עשה אלה דברים והסכימה דעתו לדעת המקום. כתת נחש הנחושת והסכימה דעתו לדעת המקום שנ' ... לפני מזבח אחד תשתחוו ועליו תקטירו.

Hizkiyahu, king of Judah, did these things and aligned his mind with the Mind of the Presence, smashing the bronze serpent to align his mind with the Mind of the Presence, ... as in (2 Chron. 32:12), "But to a single altar will you prostrate yourselves and burn incense.

M. Rosh Hashanah 3:8 (B.T. Rosh Hashanah 29a) • Rashi, Num. 21:8

וכי נחש ממית או נחש מחיה אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתרפאין

Is it really so that a serpent killed or the serpent kept alive? Rather, as Israel focused on supernal [matters] and subjugated their hearts to their Heavenly Father, they were healed....

Ibn Ezra, Num. 21:8

ורבים השתבשו ואמרו כי זאת הצורה לקבל כח עליונים וחליל' חלילה כי הדבר נעשה בצווי השם ואין לנו לחפש למה צורת נחש ואם לא כן יראנו היש עץ שימתיק המים המרים אפי' הדבש לא ימתיקם ומה טעם לשום דבלת תאנים על השחין ואין בתולדת הדבלה להסיר השחין והאמת כי נשגבה ממנו דעת עליון:

Many err, saying that the [Nehushtan] was an image that could receive supernal powers. Far be it, far be it [for one to believe such a thing], yet this thing was made by God's command [Ex. 20:19-21]. Nor should we inquire why [it was reasonable] to be made in the form of a snake. If one disagrees saying it is not possible, let them show if there is a tree that makes bitter waters sweet [Ex. 15:22-25] when even honey will not sweeten them. What reason was there to put a cake of figs upon a boil when it is not in the nature of figs to remove boils? [2 Kings 20:2-7] The truth is that the Mind of the Almighty is far beyond us.

Da'at Zekeinim Num. 21:8

לכך צוה הקב"ה לעשות נחש ולא דבר אחר כדי להגדיל נסיו ונפלאותיו שהוא מכה באזמל ומרפא באזמל בנחש הכה ובנחש מרפא:

The Holy Blessed One commanded Moshe to make a serpent and not something else to aggrandize God's miracle and wonder. Only God who can strike with an implement can heal with that implement. [God] can strike with a serpent and heal with a serpent.

Sforno, Num. 21:8

עשה לך שרף. שיהיה הנחש מחומר מורה שרפה כדי שיכוונו על שרפתו בהבל פיו אשר כמוהו היה עונם ופורענותם ויחזרו בתשובה:

Make a saraf – The snake should be clay-modeled to remind of *sarafah* (burning), so that one's mind will be riveted on burning oneself for the vanity of their mouths that [they believed] caused their suffering, and thereby be reminded to do *teshuvah*.

Exodus 15:23-26

וַיָּבֹאוּ מִרְתָּה וְלֹא יָכְלוּ לִשְׁתּוֹת מֵיִם
מִמֶּרְה כִּי מְרִים הֵם עַל כֵּן קָרָא שְׁמָהּ
מֶרְה: וַיִּלְנוּ הָעָם עַל מֹשֶׁה לֵּאמֹר מַה
נִשְׁתֶּה: וַיִּצְעַק אֶל יְהוָה וַיֹּרְהוּ יְהוָה
עַץ וַיִּשְׁלֹךְ אֶל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם
שֵׁם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט וְשֵׁם נִסָּהוּ:

They came toward Marah and could not drink from Marah's waters for they were bitter – thus its name was called Marah. The people murmured against Moses saying, "What will we drink?" He cried to YHVH, and YHVH showed him a tree that he threw into the water, and the waters sweetened...

וַיֹּאמֶר אִם שְׂמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְהוָה
אֶל הִיד וְהִלְשָׁר בְּעֵינֵי תַעֲשֶׂה וְהִאֲזַנְתָּ
לְמִצְוֹתָיו וְשָׁמַרְתָּ כָּל חֻקָּיו כָּל הַמִּחְלָה
אֲשֶׁר שָׁמַתִּי בְּמִצְרַיִם לֹא אֲשִׁים עֲלֶיךָ
כִּי אֲנִי יְהוָה רֹפֵאֲךָ:

[Moses] said [for God]: "If you diligently listen to the voice of YHVH your God, and do what is right in God's sight, and give ear to God's *mitzvot* and keep all God's statutes, then I will not put on you any of the diseases that I put on Egyptians, for I YHVH am your healer."

Derashot HaRan 6:17

(R. Nissim ben Reuven, Spain [1320-76])

כי אני יהוה רפאך נסתפקו בו המפרשים איך תתכן רפואה אם לא יוקדם חולי, ודעתי בפירושו הוא כך, ידוע הוא כי הרופאים אינם מרפאים החולי בעצם אבל במקרה, ואינם נקראים רופאים אלא ע"צ ההעברה, כי הם אינם מבינים הסמים לטבע האנושי, ולכן תהיה פעולתם כפי הכלים אשר יפעלו בהם, כי אם היו נאותים לטבע ירפאו החולי, ואם היו מנגדים הטבע יוסיפו בחולי. ואם יהיו בלתי נאותים ולא מנגדים לא ימשך מהם לא פעל ולא הפעלות כלל. אך הש"י הוא הרופא האמתי המרפא בעצם ואין פעולותיו משועבדות לכלי אשר בהם יפעל, אבל הכלים משועבדים אליו, והוא יכול להסיר כל מחלה בכל מה שירצה, ולכן אמר אל תתמה איך יעדתיך להסיק המחלה בשמירת החקים והמשפטים, אשר נראה לך שאין ביניהם ובין הסרת החולי יחס כלל, כי אני ה' רופאך, ואני יכול להסיר ממך כל חולי באיזו סבה שארצה כי כמו שרפאתי החולי שבמים במה שהיה ראוי להוסיף בו, כן תוכל האמין שאסיר מחלה מקרבך בדברים שאין להם יחס כלל לפי דעתך, וכן היה ענין אמרו למשה עשה לך שרף ושים אותו על נס ... זה היה ראוי להוסיף בחליים כי נשוכי הבעלי ארס אין ראוי מדרכי הרפואה שיביטו אל המזיק ההוא כי ייק להם מאד, וכאן צוה להם להביט אל צורת הנחש, להראות להם כי כל ענינם בידי שמים ואינם נמסרים לדרכי הטבע ולא למקרה כלל, אבל בקיום כל התורה לא נירא מהסבות הממיתות גם כי יהיו חזקות:

"For I YHVH am your healer" has puzzled our expositors: how can healing be without sickness before? I understand it as follows: It is known that doctors do not heal illness intrinsically but in what they do – and they are called healers only to that extent.... Whatever they do is a function of the tools they use. If [the tools] agree with one's physical nature, then they will cure illness, and if not they may aggravate illness. And if they neither agree nor disagree, then they may have no effect at all.

But the Blessed One is the true Healer, who heals intrinsically, God's actions not being subservient to tools employed: rather, the tools are subservient to God. So God can remove any ailment by any means that God desires. Thus, the text means: don't be confused at My assuring you of the removal of illness through the observance of statutes and ordinances, there seeming no relationship in your eyes between these. "For I YHVH am your healer," and I can remove from you any suffering by any means. Just as you saw Me heal sickness in the water by what in nature should have aggravated it, believe too that I can remove illness from you by means that to you seem unrelated to it.

This was also God's intent in telling Moses, "Make yourself a *saraf* and set it on a pole." ... It should have aggravated their illness, for it runs counter to [psychology] for those bitten by a serpent to gaze on it, such gazing being extremely injurious to them. But [God] commanded them to gaze at the serpent's form to impress that their affairs were in heaven's hands, not by nature or chance. In fully fulfilling Torah's intention, let there be no fear of fatal agents, potent as they may be.